

FOTON: Sofia Nilsson Hallquist

I en annan del av Delhi

Det är varmt, mycket varmt, när vi sitter ihopträngda i minibussen. Ungefär en timme utanför Delhis pulserande hjärta grundades 1991, ett rehabiliteringscenter för frigagna barnslavar, Mukti Ashram. Åtta år senare bestämde man sig för att dela upp flickor och pojkar och portarna till flickornas del, Balika Ashram slogs upp. Det är till det senare vi är på väg till idag. Centret fungerar som en transitrehabilitering där barnen, under sex månader, får bearbeta sina trauman och förberedas på att möta livet efter rehabiliteringen, ett liv i frihet.

Trots att vi nyss åt frukost kommer flickornas gästfrihet lägligt i värmen och vi tackar och tar emot de salta kexen och söta teet. I ett svalt rum, på ett golv täckt av madrasser och vackra tyger, känner jag mig otroligt bortskämd. Den känslan växer sig stadigt starkare när föreståndarinnan Suman berättar om bakgrunden till sitt livsverk.

– Det finns 60 miljoner barn som arbetar i Indien, berättar Suman med en ofrånkomlig intensitet i både röst och blick.

– Samtidigt är lika många vuxna utan arbete, det är en otroligt skev utveckling och ett resultat av en ond cirkel. I och med att barnen tvingas att arbeta dras kostnaderna för arbetskraft ner och de vuxna arbetarnas löner blir alldeles för låga för att försörja hela familjer. Därför krävs det att barnen i familjerna arbetar och bidrar till hushållsekonomin. Desto fler barn som arbetar, desto färre vuxna får tillräcklig lön för att kunna försörja sina familjer och det ger ännu fler barn i arbete, förklarar hon bestört.

I den enorma produktionens hjul och i en värld där pris och kvalitet prioriteras högre än produktionsförhållanden finns det inte plats för de mänskliga rättigheterna. Barn är en billig, för att inte säga gratis, arbetskraft och det är inte ovanligt att en fyraåring arbetar 16 timmar per dygn (enligt UNICEF). Allt för att produktionen ska bli så billig som möjligt, för att matcha konsumentens krav.

– Vårt övergripande mål är att omvända barnen från att vara offer för exploatering till att bli förebilder för förändring, säger Suman stolt.

PUSHBA VÄXTE UPP I EN BY i delstaten Jarkhand, i en familj för fattig för att sätta henne i skolan. När hon var runt tio år tyckte hennes faster och farbror att det var dags för henne att bidra till familjens ekonomi. De skickade henne till en familj för att arbeta i hushållet. Där tvättade hon, diskade, lagade mat och tog hand om de yngre barnen.

– Jag fick väldigt lite mat, ibland fick jag ingen alls. Och när jag inte visste hur eller vad jag skulle göra blev dom arga och slog mig. De sa att jag inte var där för att be om hjälp utan för att hjälpa, berättar hon.

Pushba är en av de äldre flickorna på Balika Ashram och är runt 15 år, hon är själv lite osäker på sin ålder. Runt omkring henne sitter gruppen av rödklädda flickor och de verkar uppmuntrande när hon berättar sin historia.

– Jag var jätteledsen och när jag fick ringa hem lyssnade dom på vad jag sa. Om jag klagade så slog dom mig.

Till slut hade familjen tröttnat på Pushbas ineffektivitet och hennes faster och farbror kom för att hämta hem henne. Alla pengar som familjen betalade tog hennes faster hand om.

– När vi kom hem blev mina föräldrar jättearga för att jag inte hade några pengar med mig. Pappa drack mycket och slog mig ofta när han var full. Efter ett tag skickades jag iväg igen, >>

På Balika/Mukti ashram lägger man vikt i att låta barnen berätta om vad som har hänt dem.

Man arbetar mot fyra mål där det första är att återupprätta känslan av barndom.

Shanti är en av de fritagna barnslavar som bor på Balika/Mukti ashram. Ashramet har inget statligt stöd utan överlever med hjälp av donationer från organisationer, skolor eller andra grupper.

till norra Indien. Där fick jag arbeta i en familjs hem igen med den gången var jag större och visste mer. Men jag var tvungen att ge männen olika typer av massage på kvällarna, berättar hon och det är tydligt att de händelserna ligger färskt i minnet.

Pushba tillhör några av de barn som inte har någon kontakt med sin familj. Därför fungerar inte Balika Ashram som ett transitboende för henne, utan som ett hem.

– Om jag åker hem igen så kommer dom att skicka iväg mig och om dom inte gör det så slår dom mig istället, jag vill inte tillbaka till mina föräldrar, säger hon bestämt.

BALIKA/MUKTI ASHRAM LÄGGER VIKT i att låta barnen berätta om vad som har hänt dem. Att det inte är deras fel och att det inte är något att skämmas för görs tydligt.

– Vi har erfaren personal för dem att prata med, men det bästa stödet får barnen från varandra. Att omringas av andra som varit i samma eller liknande situationer är en otrolig del i bearbetningsprocessen, säger föreståndarinnan Suman.

Överallt på centret hänger vackra, handgjorda väggdekorationer. Flickorna har förberett för Diwali. Att arbeta med händerna och kroppen på ett glädjefyllt sätt är viktigt och lär flickorna att tycka om det de skapar. De höga murarna till trots har Balika Ashram en hemtrevlig atmosfär om sig och det är lätt att trivas bland de lummiga träden. Som utomstående kan jag inte förstå varför ett sådant här initiativ ska behövas, vad det är som kan

ha slagit så fel. Enligt indisk lagstiftning har alla barn mellan sex och fjorton år rätt till fri skolgång, 60 miljoner barnarbetare talar dock om en annan verklighet.

– På grund av den onda cirkeln är barnarbetet en stor käpp i hjulet i kampen mot fattigdom och misär. Vi måste lösa det problemet innan vi ens kan tänka på en bättre framtid, menar Suman bestämt.

Balika Ashram är alltså avdelningen för flickor, men arbetet på de båda avdelningarna ser likadant ut.

MAN ARBETAR MOT FYRA MÅL där det första är att återupprätta känslan av barndom. När barnen kommer till centren ges de möjlighet att leka fritt, vid flera tillfällen har det varit första gången i livet de fått göra det. Mål två innebär att orientera barnen mot utbildning.

Där ligger utmaningen inte bara i att lära dem läsa, skriva och räkna utan i att få dem att förstå hur viktig utbildning är. Det tredje målet handlar om att stärka barnen i sin syn på sig själva och på sin situation.

– 90 procent av barnen på centret har vuxit upp under förhållanden där de fått lära sig att de tillhör de lägsta kasterna. Därför kämpar många av dem med att inse att de också innefattas av de mänskliga rättigheternas, berättar Suman.

Att förebygga barnslaveri och barnarbete är det fjärde och sista målet. Det görs genom att bjuda in politiker och internationella

”Några dagar senare fick vi reda på att polisen hade sålt tillbaka barnen till samma fabrik”

gäster, kort och gott människor som har möjlighet att sprida information.

– Vi vill sprida kunskapen om barnens situation så mycket som möjligt. Det är jätteviktigt för dem att utomstående lyssnar till vad de berättar. Det visar att de är betydelsefulla och att det som har hänt dem inte är acceptabelt.

BALIKA/MUKTI ASHRAM ÄR PIONJÄRER i arbetet mot barnarbete och fungerar idag som en modell för andra initiativtagande organisationer med liknande målsättning.

De medverkar ärligen i demonstrationer mot barnarbete och jobbar för att skapa en diskussion bland landets makthavare. Suman är också aktiv i fritagningsaktioner och har med sin långa erfarenhet av det märkt skillnad i barnarbetsindustrin.

– På senare år, när arbetsgivarna har märkt av oppositionen sluts fabriker, plantage och andra arbetsplatser mycket mer. Det är svårare för oss att undersöka arbetssituationen och skaffa fram bevis för att få göra en aktion nu när man

blivit mer medveten om oss och vad vi arbetar för, förklarar Suma.

Det är inte bara arbetsgivare som vinner på att exploatera barn som arbetskraft. Suman berättar om en fritagningsaktion där de hade haft hjälp av polisen. De lyckades rädda ett tiotal barn ur fångenskap och polisen lovade att ta hand om efterarbetet och se till att barnen kom tillbaka till sina familjer.

– **DET VAR SISTA GÅNGEN VI LÄT NÅGON** någon annan ta över situationen. Några dagar senare fick vi reda på att polisen hade sålt tillbaka barnen till samma fabrik, berättar Suman och stirrar med kraftfull blick på oss, som för att vi skulle förstå hur vidriga människor kan vara.

Balika/Mukti Ashram har inget statligt stöd utan överlever med hjälp av donationer från organisationer, skolor eller andra grupper. För det bidraget vi hade med oss skulle de köpa in fläktar och en ny frisörstol till flickornas skönhetssalong. Där lär de sig att måla henna, sätta upp hår, ge manikyr och pedikyr och mycket annat som hör hemma i salongernas värld. Är man >>

Suman, som valt att ta bort sitt efternamn som en protest mot det indiska kastsystemet, är en av de som tar hand om barnen på ashramet. "Vårt övergripande mål är att omvända barnen från att vara offer för exploatering till att bli förebilder för förändring", säger hon.

inte intresserad av det kan man istället lära sig att sy kläder och trycka mönster på tyger.

I arbetet mot barnarbete spelar vi, på andra sidan jorden en gigantisk roll. I vår konsumerande kultur besitter varenda elva-åring en makt som inte kan diskuteras tillräckligt. Konsumentmakt är ett starkt vapen om vi går ihop. I och med att världens mäktigaste konsumenter börjar ställa krav på varorna de köper, förändras utbudet och vi kan nå förbättringar i världshandeln och för producentländerna.

UNDER TAKTFASTA TRUMSLAG dansar och sjunger flera av flickorna för oss. Många av de yngre har svårt att hålla sig för skratt och deras fniss läcker igenom musiken.

Dessvärre får de tappra försöken sig ytterligare en utmaning när vår grupp tar plats på scenen. Rörelserna till "En kulan

natt" får till och med ledarna att dra på mungiporna. Det står alldeles stilla innanför murarna och svetten lackar i pannan och trots språkbarriärer och kulturskillnader skrattar vi tillsammans.

När det är tid för avfärd står flickorna vinkandes i en klunga och det är så svårt att förstå vad de har varit med om. När jag då sigt skumpar upp och ner i taxin på väg till hotellet har jag svårt att släppa det Suman sa till oss i början av dagen:

– Vårt övergripande mål är att omvända barnen från att vara offer för exploatering till att bli förebilder för förändring.

Det är just därför jag tar mitt ansvar att sprida flickornas berättelser och vill verka för en ljusare framtid för de 60 miljoner barn fast i arbete. Men det behövs många fler.

Kanske du?

Sofia Nilsson Hallquist